

**Handläggare**  
Carolina Bjurling  
Telefon: 0850810052**Till**  
Östermalms stadsdelsnämnd  
2021-06-22

## Årsrapport 2020 Östermalms stadsdelsnämnd

Yttrande till stadsrevisionen

### Förslag till beslut

Nämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till Stockholms stads revisorer.

### Sammanfattning

Stockholms stads revisorer har granskat Östermalms stadsdelsnämnds verksamhetsår 2020. Stadsrevisionen bedömer utifrån de speciella förutsättningar som pandemin medfört, som nämnden till del inte haft rådighet över, att verksamheten ur ett brukarperspektiv inte kunnat bedrivas på ett helt ändamålsenligt sätt. Östermalms stadsdelsnämnd bedöms från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning, och vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten bedöms i huvudsak ha varit tillräcklig.

Årsrapporten innehåller även en översiktlig redovisning av resultatet av revisionens grundläggande och fördjupande granskningar samt en uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar. Uppföljningen visar att nämnden har vidtagit åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer. Revisionen lämnar därtill rekommendationer till nämnden utifrån ett antal genomförda granskningar. Förvaltningen anser att revisionens rekommendationer ska följas och arbetar för det.

### Bakgrund

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolag. I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar Stadsrevisionen i Stockholm det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av Östermalms stadsdelsnämnds verksamhet

under 2020. Den 25 mars 2021 behandlade de bifogad årsrapport och har överlämnat den för yttrande senast den 30 juni 2021.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med övriga berörda avdelningar.

### **Ärendet**

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Bokslut och räkenskaper
- Intern kontroll

### **Verksamhet och ekonomi**

Revisionskontoret konstaterar att 2020 var ett annorlunda år. Stadens verksamheter har anpassats till de speciella förutsättningar som pandemin medfört men trots anpassningar har vissa verksamheter inte kunnat utföras som planerat. De lyfter i sin årsrapport fram att bland annat daglig verksamhet inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har varit stängd eller haft begränsad verksamhet under delar av året. Inom äldreomsorgen har möjligheten att ta emot besök för brukarna varit begränsad, vilket sannolikt inneburit ett stort avbräck i livskvaliteten för de äldre. I rapporten framhålls vidare att inom staden har antalet tomma platser på vård- och omsorgsboenden ökat 2020, då flera brukare tackat nej till beslutad insats. Även inom hemtjänsten har insatser avståtts på grund av rädsla för smitta. Utifrån dessa förutsättningar, som nämnden till del inte haft rådighet över, bedömer revisionskontoret att verksamheten ur ett brukarperspektiv inte kunnat bedrivas på ett helt ändamålsenligt sätt. Revisionskontoret konstaterar samtidigt att nämndens verksamhetsmässiga resultat för 2020 i allt väsentligt är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Nämndens verksamhetsberättelse bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet och att det finns grund för nämndens målbedömning.

Östermalms stadsdelsnämnd bedöms från ekonomisk synpunkt ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen grundas i att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet uppnåtts. Vidare anser revisionskontoret att nämndens budgetavvikelser har förklarats på ett tillfredsställande sätt.

### **Bokslut och räkenskaper**

Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

### Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit i huvudsak tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Årets granskningar har dock visat på att vissa kontroller bör förbättras.

Under året har revisionskontoret genomfört granskningar som omfattat beslutsunderlag och uppföljning av nämndbeslut, behörighetshandlingen i Agresso samt kontroll av löneutbetalningar. Den interna kontrollen i granskade rutiner bedöms vara tillräcklig.

Övriga granskningar som revisionskontoret genomfört av nämndens interna kontroll har omfattat attesthanteringen i Agresso, förtroendekänsliga och ledningsnära poster, inköps- och intäktprocessen, köp av personlig assistans enligt LSS utfört av externa utförare samt lönetillägg. Några utvecklingsområden har identifierats, dessa kommenteras närmare nedan.

### Granskningar under perioden april 2020- mars 2021

#### Verksamhet och ekonomi

##### Förskolans utemiljö

En granskning har genomförts av om nämnden säkerställer att dess förskolor tillhandahåller goda och säkra utemiljöer enligt lagkrav, rekommendationer, kommunfullmäktiges intentioner och Boverkets vägledning. Verifierande granskning har skett på två av nämndens förskolenheter. Den sammanfattande bedömningen är att Östermalms stadsdelsnämnd strävar efter att vid om- och nybyggnation av förskolor tillhandahålla goda och säkra utemiljöer enligt gällande krav och riktlinjer.

Utifrån granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Östermalms stadsdelsnämnd bör ta fram ett funktionsprogram för arbetet med att säkerställa goda och säkra utemiljöer vid ny-, ombyggnation samt vid inventering av befintliga förskolor. Tydliga riktlinjer skulle innebära ett uttalat fokus på förskolegårdens storlek och utformning.

- Östermalms stadsdelsnämnd bör även överväga att barnsäkerhetsronderna rapporteras och dokumenteras på ett sådant sätt att förvaltningsledningen har insyn i resultatet.

*Förvaltningens kommentar*

Arbetet med att ta fram ett funktionsprogram har påbörjats och beräknas vara klart under hösten. Barnsäkerhetsronderna dokumenteras i IA och finns med i verksamheternas gemensamma årshjul. Förvaltningsledningen har insyn i resultatet via avdelningschef för förskole- och parkleksavdelningen. Uppföljning av årshjulet där barnsäkerhetsronderna ingår genomförs årligen och ingår med summering i den övergripande kvalitetsrapporten som behandlas

**Uppföljning av utförare av korttidstillsyn enligt LSS**

Revisionskontoret har genomfört en granskning hur utförare av korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, följs upp. Granskningen visar att stadsdelsnämnderna i huvudsak har en systematisk uppföljning av insatsen korttidstillsyn men att det finns brister i stadsdelsnämndernas dokumentation av insatserna utifrån lagstiftning och stadens riktlinjer. Det gäller främst beställningar och genomförandeplaner men även uppföljning av den beviljade insatsen.

Utifrån redovisade iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendation till nämnden:

- Säkerställa att det tydligt framgår av beställning och genomförandeplan vad insatsen ska omfatta för att möjliggöra att insatsen och dess kvalitet kan följas upp.

*Förvaltningens kommentar*

Förvaltningen instämmer i revisionens rekommendationer. I den skriftliga handläggningsprocessen ingår följande:

- beställningen skapas med mål och delmål, där framgår även att genomförandeplan ska inkomma inom rätt tid.
- biståndshandläggaren ska sedan bevaka att genomförandeplan inkommer i rätt tid samt att den överensstämmer med beställningen.

Förvaltningen kommer under juni att genomföra en genomgång av ärenden gällande korttidstillsyn på en temaärendedragning. Där granskas hur beställningar skrivits samt hur genomförandeplanerna svarar mot beställningarna.

## **Intern kontroll**

### **Attesthantering i Agresso**

En granskning har genomförts av attesthanteringen i Agresso. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är helt tillräcklig.

Granskningen visar att det finns en aktuell attestförteckning. Attestförteckningen överensstämmer dock inte fullt ut med registrerade attesträtter i Agresso. I genomfört stickprov noterades att en attestant attesterat på åtta kostnadsställen där denna inte har attesträtt enligt erhållen attestlista. Nämnden rekommenderas säkerställa att attestförteckningen stämmer överens med registrerade attestbehörigheter i Agresso.

#### *Förvaltningens kommentar*

Förvaltningen har utökat rutinbeskrivningen för upplägg av nya attestanter, så att det alltid ska finnas en aktuell attestförteckning som överensstämmer med registrerade attestbehörigheter i Agresso.

### **Förtroendekänsliga och ledningsnära poster**

En granskning har genomförts av hantering av förtroendekänsliga och ledningsnära poster. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är helt tillräcklig.

Granskningen visar att 13 fakturor verifierades utan anmärkning avseende kontering, syfte, deltagarlista och momsavdrag. För tre fakturor har en person som själv deltagit attesterat fakturan. För de fakturor som granskats bedöms representationen till sin inriktning och omfattning som rimlig.

#### *Förvaltningens kommentar*

Intern kontroll görs varje månad på samtliga poster gällande förtroendekänsliga och ledningsnära poster. Att attest inte får göras av person som själv deltagit tas alltid upp på utbildningar för chefer.

### **Inköpsprocessen**

En granskning har genomförts av fakturor vid inköp av konsulttjänster. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är helt tillräcklig.

Granskningen visar att transaktioner i allt väsentligt är korrekt hanterade avseende bokföringsunderlag, bokföringstidpunkt och kontering. Genomförd stickprovskontroll visar dock att fakturerade

priser för en leverantör inte stämmer mot avtal och att en faktura betalats cirka två veckor efter förfallodatum. Genomförd stickprovskontroll har i övrigt inte visat något som tyder på avsteg från stadens regler eller LOU. Nämnden rekommenderas säkerställa att avtalade villkor följs samt att betalning sker enligt överenskomna villkor.

#### *Förvaltningens kommentar*

Rutiner för hur inköp ska gå till finns. Utbildning sker till enheterna om hur inköp ska göras sker kontinuerligt.

Internkontroll görs utifrån avtalsföljsamhet och avvikelser följs

### **Intäktprocessen**

En granskning har genomförts av intäktprocessen avseende bostads- och lokalhyror. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är helt tillräcklig.

Granskningen visar att kundfakturor i allt väsentligt fakturerats vid rätt tidpunkt, stämmer överens med avtalade villkor samt uppfyller kraven enligt god redovisningssed och stadens regler. Vidare att kundfakturorna har betalats, är redovisade i rätt period och är rätt konterade. Däremot saknas en dokumenterad beskrivning över vilka nyckelkontroller som ska genomföras och av vem dessa ska genomföras, det vill säga att rätt hyra faktureras till rätt person i rätt tid enligt avtal. Nämnden rekommenderas att införa och dokumentera nyckelkontroller i intäktprocessen avseende hanteringen av bostads- och lokalhyresintäkter som säkerställer att samtliga bostads- och lokalhyror faktureras korrekt i enlighet med gällande avtal och stadens regler.

#### *Förvaltningens kommentar*

Förvaltningen instämmer i revisionens rekommendationer. Dokumenterad beskrivning avseende hanteringen av försöks- och träningslägenheter finns. Förvaltningen utvecklar, kompletterar och implementerar kompletterande rutiner.

### **Köp av personlig assistans enligt LSS utförd av externa utförare**

En granskning har genomförts vad gäller köp av personlig assistans enligt LSS utförd av externa utförare. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig.

Granskningen visar att systematiska kontroller saknas för att säkerställa att assistansbolagen har tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Hanteringen av extra skyddsvärda personupp-

gifter bedöms bristande. Det finns behov av att ta fram rutin för kontroll av utförare mot assistansfusk och oegentligheter hos utförarna. I genomförd stickprovskontroll har vissa avvikelser noterats, bland annat avseende att betalning inte sker i rätt tid samt periodiseringen av intäkter.

Nämnden rekommenderas att införa systematiska/årliga kontroller för att säkerställa att assistansbolagen har tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Vidare säkerställa att hantering av extra skyddsvärda personuppgifter hanteras i enlighet med anvisning från stadsledningskontoret. Därtill arbeta fram en rutin för hur misstänkt assistansfusk eller oegentligheter hos utförarna kan upptäckas och hur det ska hanteras.

#### *Förvaltningens kommentar*

Förvaltningen instämmer i revisionens rekommendationer och har vidtagit åtgärder. Förvaltningen har upprättat:

- Rutin för årlig granskning av IVO-tillstånd för externa utförare.
- Rutin avseende att upptäcka assistansfusk samt vilka åtgärder som ska vidtas.

Önskemål om en stadsgemensam rutin har lyfts i stadens enhetschefsnätverk samt till socialförvaltningen som svarat att de ska se över detta.

#### **Lönetillägg**

En granskning har genomförts avseende lönetillägg. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är helt tillräcklig.

Granskningen visar att beslut/underlag för lönetillägg finns för samtliga stickprov. Däremot noterades att två lönetillägg började gälla 20:e maj 2020 men att utbetalning av lönetillägg startade först i juli 2020. I övrigt visar stickprovskontrollen inte på några avvikelser.

*Förvaltningens kommentar*

Förvaltningen vill förtydliga att lönetillägget från den 20:e maj 2020 har betalats ut retroaktivt vid utbetalningen i juli 2020. Underlag för att styrka detta har skickats till revisorerna. Lönetillägget avser arbete i förstärkningsteam för boende med bekräftad smitta, covid-19. Orsaken är att under rådande pandemi skickades besluten om lönetillägg in sent till serviceförvaltningen/löneenheten och därför har lönetillägget betalats ut retroaktivt.

**Uppföljning av tidigare års granskningar**

Uppföljningen visar att nämnden har vidtagit åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer i föregående års granskningar.

**Synpunkter och förslag**

Förvaltningen konstaterar att stadsrevisionens sammanvägda bedömning visar att Östermalms stadsdelsnämnd från ekonomisk synpunkt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Bokslut och räkenskaper bedöms vara rättvisande. Stadsrevisionen bedömer vidare, utifrån de speciella förutsättningar som pandemin medfört, som nämnden till del inte haft rådighet över, att verksamheten ur ett brukarperspektiv inte kunnat bedrivas på ett helt ändamålsenligt sätt.

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit i huvudsak tillräcklig. Vissa brister avseende den interna kontrollen har noterats i de granskningar som gjorts. Sammantaget är dessa brister inte av sådan omfattning att de väsentligt påverkar bedömningen av nämndens interna kontroll. Förvaltningen har kommenterat de områden där stadsrevisionen visat på brister och behov av förbättringsåtgärder, där förvaltningen har vidtagit eller planerar att vidta åtgärder.

Förvaltningen anser att samtliga revisionens rekommendationer ska följas. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till Stockholms stads revisorer som sitt yttrande.

Östermalms stadsdelsförvaltning  
Stab

Karlavägen 104  
Box 24 156  
10451 Stockholm  
Växel 08-50810000  
Fax  
ostermalm@stockholm.se  
stockholm.se

Kerstin Andersson  
Stadsdelsdirektör

**Bilagor**

1. Revisionsberättelse för Östermalms stadsdelsnämnd år 2020
2. Årsrapport 2020 Östermalms stadsdelsnämnd



## **Attesterat av**

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

<b>Namn</b>	<b>Datum</b>
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2021-06-02